

Įvairi metodinė medžiaga apie Adventą ir kalėdinį laikotarpį

„Stebėkite savo elgesį, nebūkite apsileidę, bet išmintingi, kurie išnaudoja didžiąją dalį dabarties. Nepasirodykite abejingi, bet gerai išsižūrėkite, kokia yra Viešpaties valia“.
(Ef 5,15 – 17)

Advento laikotarpiu esame kviečiami atsigręžti i Viešpatį, pakalbėti su Juo, pasiklausyti, ką Jis man nori pasakyti.

- Bet, Viešpatie, aš neturiu laiko.

- Visi žmonės skundžiasi neturintys laiko. Taip atsitiko dėl to, kad jie žiūri į gyvenimą vien žmogišku požiūriu. Visada užtenka laiko atlikti tą, ką Dievas mums skiria. Bet mes turime visa esybę dalyvauti toje akimirkoje. Trumpos akimirkos, kurios mums atrodo nieko vertos, jos priklausys man, jei tu man jas atiduosi. Aš surinksiu visas šias trumpas akimirkas ir sukursiu iš jų amžinybę tau. Mane liūdina pokalbio tarp Kūrėjo ir kūrinio nebuvimas. Tai kaip mirties tyła. Aš esu gyvenimas. Aš duosiu gyvenimą, todėl linkiu ir tikiuosi, kad gyvenimas, kurį aš tau duodu, tęsis iki amžinybės...

VIEŠPATIE,

Advento metu, kaip niekad pasijuntu vaiku, stebinčiu pasaulį ir save...

Matau skubančius žmones, lekiančius dviračius, dundančias mašinas...

Visi skuba, visi bėga, kad neprarastų laiko...

Jie lekia laikui iš paskos. Nori jį pasivyti. Nori laimėti laiko...

- Viso geriausio, pone, atleiskit, neturiu laiko...

- Mielai jums padėčiau, bet neturiu laiko...

- Norėčiau pasimelsti, bet neturiu laiko...

Matau žaidžiantį mažylį. Jis užsiėmęs. Neturi laiko. Vėliau...

Mama prižiūri savo vaikus.

Ji neturi laiko. Vėliau...

Senelis serga. Jis turi rūpesčių ir neturi laiko... Vėliau...

Žmogus miršta jis neturi laiko... per vėlu...

Jam iš tikrųjų jau nebeliko laiko...

Taip žmonės bėga paskui laiką, Viešpatie!

Jie bėga per visą žemę skubėdami, stumdydamiesi, perkrauti darbu, paniurę, susirūpinę, įsitępę ir niekad nesiekia tikslo, nes trūksta laiko...

Viešpatie, gal Tu suklydai? Gal tu ne taip apskaičiavai?

Kažkokia lemtinga klaida... per trumpos valandos, per trumpos dienos, per trumpas amžius, per trumpas gyvenimas...

Tu stovi už laiko ribų, tu šypsaisi, Viešpatie, matydamas, kaip mes su juo plūkiame ir Tu žinai, ką darai, -

Tu neklysti, kuomet skiri žmonėms laiką.

Kiekvienam žmogui duodi tiek, kad padarytų tai, ko Tu nori.

Dieve, aš turiu laiko, - mano laikas priklauso man, - visas laikas, kurį man duodi: mano gyvenimo metai, mano metų dienos, mano dienų valandos – viskas mano.

Mano pareiga pripildyti ramiai, neskubant, bet pripildyti jas sklidinai pilnas ir paaugoti Tau, kad jų beskonį vandenį paverstum puikiu vynu, kaip anuomet Kanoje, žmonių vestuvėse...

Viešpatie, šiandien vakare neprašysiu Tavęs laiko padaryti šį ar tą.

Prašysiu tik tai malonės, kad tuo laiku, kurį man duodi sąžiningai padaryčiau visa, ko nori iš manęs...

Pagal. „Visur Tave sutinku mano Dieve“, Leipigais, 1965

/Lk 14, 15-24/

„Ateik į bažnyčią!“ – „Neturiu laiko!“

Lygiai kaip prieš tūkstančius metų į puotą kviečiami žmonės atsikalbinėdavo, taip atsikalbinėja ir šiandieną.

„Neturiu laiko ateiti į bažnyčią!“

Kadangi neturi laiko, užtat ir ateik į pamaldas. Čia kaip tik ir yra šventinamas, gydomas nelaimingasis laikas, kurio mums taip labai trūksta. Žmogus daug ką gali sukurti, tačiau laiko, deja, ne.

Ateik pas Amžių Valdovą. Jo yra laikai!

Pamėgink atidžiai švęsti sekmadienius ir tu turėsi laiko...

Autorius tėvas Stanislovas

KELINTA VALANDA DABAR MANO GYVENIME?

Įsivaizduok, kad tavo gyvenimas yra kaip 24 valandos...

1. Kelinta valanda dabar tavo gyvenime?.....
.....
.....
2. Koks oras? Kodėl?.....
.....
.....
.....
3. Užbaik šiuos sakinius:
  - Jau yra per vėlu (kam?) .....
.....
.....
  - Dabar per anksti (kam?) .....
.....
.....
  - Kaip tik dabar yra laikas (kam?).....
.....
.....
  - Man reikia laiko (kam?) .....
.....
.....
  - ... val., laukiu, kad.....
.....
.....
4. Koks simbolis [vaizdas] tinka mano „valandai“? (Nesamprotauk, rašyk kas ateina į galvą, nupiešk).....
.....

KETURIOS MALDOS ADVENTUI

O Kristau Jėzau, tikrai savo gerumu ir savo žmogiškumu savyje neši visą nuostabią pasaulio didybę.

Tave myliu dėl minios, kuri glaudžiasi Tavyje, ir visų kitų esybių, kurios triukšmauja, meldžia, verkia... kai prisiglaudžia prie Tavęs...

Tave myliu kaip Šaltinį, veiklą ir gyvybę teikiantį Veiksnį, Pasaulio Tikslą ir Siekį, jo Ateitį.

Jėzau, Ašie, kurioje visa susitinka ir kuri išsitiesia per visa, kad jie būtų savimi, Tave myliu dėl tavo Kūno ir tavo Sielos, išsitiesiančios per visą Kūriniją malone, gyvybe ir medžiaga.

Jėzau, malonus kaip Širdis, degantis kaip Jėga, jautrus kaip Gyvybė, kuriame galiu iširti, su kuriuo galiu valdytis ir save išlaisvinti.

Tave myliu kaip pasaulį, kaip pasaulį, kuris mane suviliojęs; ir tai Tu, kurį dabar matai, kad žmonės, mano broliai, taip pat netikintieji, jaustų, visą Didžiojo Kosmoso Nuostabą.

Jėzau, Centre, į kurį visa krypta, mums leiski visiems parūpinti vietą tarp visų išrinktų ir šventų esybių, kad tavo rūpestingumu po vieną ištraukti iš dabartinės maišaties, pamažu jungtųsi prie Tavęs, Naujosios Žemės vienybėje...

Pierre Teilhard de Chardin SJ

Meldžiu tave, mano Viešpatie, atimti nuo manęs tai, kas mane atskiria, skiria ir toлина nuo tavęs ir tave nuo manęs. Atimk visa, kas mane tepa, visa kas sausina, mane kietina, mane nusuka ir mane silpnina, visa, kas mane paverčia nevertu tavo apsilankymo, tavo barimo ir tavo jėgos, tavo bendrumo ir tavo ryšių, tavo meilės ir tavo globos. Pasigailėk manęs, Viešpatie, nuolat pasigailėk manęs; atitolink nuo manęs visas mano blogybes, kurios varžo mane tave regėti, tave suprasti, tave ragauti, tave jausti, tave paliesti, tave gerbti, prisiminti tave, tave suvokti, tavimi viltis, tave mylėti, tave turėti, tavo buvimą jausti ir pradėti tavimi džiaugtis.

Pierre Favre SJ

Niekad negaliu užmiršti dainos ištraukėlės, kuria kartą ypatingą dieną suvokiau: „Irkluotojau, nugabenk mane iki kito kranto“.

Visų mūsų pastangų kūryje kartojasi šis prašymas: „Nugabenk mane į kitą pusę“. Indijoje vežikas gieda: „Nugabenk mane iki kito kranto“. Smulkusis užkandėlių pardavėjas savo pirkėjams traukia: „Nugabenk mane iki kito kranto“....

O kur yra kitas krantas?

Ar tai kas kita negu, ką mes turime?

Ne, kaip tik mūsų veikimo širdyje ieškome savo tikslo. Mes prašome būti pergabenti ten, kur mes esame...

Kur galėčiau tave rasti jei, ne savo, tavaisiais tapusiais, namuose? Kur galėčiau su tavimi susijungti, jei ne savo pastangose, perkeistose į tavąsias? Jei savo namus apleičiau, nepasieksiu tavųjų namų; jei nustosiu dirbęs, niekad nebegalėčiau tavo darbe dalyvauti. Nes tu gyveni manyje ir aš tavyje.

Rabindranath Tagore

Tik Dievas vienas gali suteikti tikėjimą, bet tu gali jį liudyti.

Tik vienas Dievas gali suteikti viltį, bet tu gali pasitikėti savo broliais.

Tik vienas Dievas gali dovanoti meilę, bet tu gali kitus mokyti mylėti.

Tik vienas Dievas gali suteikti taiką, bet tu gali kurti vienybę.

Tik vienas Dievas gali duoti jėgų, bet tu gali palaikyti nusiminusį.

Tik pats Dievas yra kelias, o tu gali jį kitiems parodyti.

Tik pats Dievas yra šviesa, bet tu gali ja švytėti visų akyse.

Tik Dievas yra gyvybė, bet tu gali kitiems suteikti norą gyventi.

Dievas vienas tegali neįmanomus dalykus daryti, o tu gali daryti įmanomus.

Paties Dievo jam užtenka, bet jis mieliau remiasi tavimi...

KALĖDŲ PASAKA

Kadise nuostabiuose Libano miškuose gimė trys kedrai. Ištikus šimtmečius šie medžiai mąstė apie gyvenimą, mirtį, gamtą bei žmones. Jie buvo ten ir matė, kaip žemė nusidažė raudonu krauju, išsiliejusiu kovojant su asirais.

Jie pažinojo mirtinus priešus Izabelę ir pranašą Eliją.

Vieną gražią dieną jie ėmė kalbėtis apie ateitį.

- Po viso to, ką mačiau,- tarė pirmasis kedras,- norėčiau virsti galingiausio karaliaus sostu.

- O aš,- prisipažino antrasis,- norėčiau būti dalis tokio daikto, kuris visa kas bloga, paverčia gėriu.

- Svajoju, kad kiekvieną kartą, kai žmonės į mane žiūrės, prisimintų Dievą,- porino trečiasis.

Po kurio laiko pasirodė medkirčiai ir išguldė kedrus, o atplaukęs laivas nuplukdė juos labai toli.

Kiekvienas tų medžių turėjo svajonę, tačiau tikrovė niekada nepaiso norų: pirmasis medis buvo panaudotas tvartui statyti, o iš to, kas liko, buvo padarytos kartys šienui. Antrasis medis virto labai paprastu stalu, kuris netrukus buvo parduotas žmogui prekiaujančiam baldais. Neatsiradus pirkėjui trečiajam medžiui, jis buvo supjaustytas į gabalus, kurie liko gulėti didelio miesto sandėlyje. Jausdamiesi nelaimingi jie guodėsi: „Niekam neatėjo į galvą, kur mus geriau pritaikyti.“

Laikas bėgo. Vieną žvaigždėtą naktį pabėgėlių pora, negalinti niekur rasti prieglobsčio, nusprendė praleisti naktį tvarte, pastatytame iš pirmojo kedro medienos. Moteris rėkė iš skausmo ir netrukus pagimdė vaiką, kurį paguldė ant šieno, sukrauto tarp karčių.

Tą akimirką pirmasis medis suprato, kad jo svajonė išsipildė, nes kaip tik čia ir buvo didžiausias pasaulio KARALIUS.

Po daugelio metų kukliame mieste keli vyrai susėdo aplink stalą, kuris buvo padarytas iš antrojo medžio medienos. Vienas jų, kol niekas dar nebuvo palietęs maisto, kažką pasakė apie duoną ir vyną, gulinčius ant stalo.

Antrasis medis tą akimirką suprato, kad jis laikė padėtą ne paprastą taurę ir duonos gabalą, bet dievybės bei žmogaus jungtį.

Kitą dieną buvo paimti trečiojo medžio gabalai ir iš jų padarytas kryžius. Jis buvo paliktas kampe tol, kol ant jo nukryžiuavo žiauriai suluošintą žmogų. Pasibaisėjęs kedras sielvartavo dėl tokio jam skirto žeminančio likimo.

Tačiau nepraėjus ne trims dienoms trečiasis medis suprato, kad žmogus, kuris buvo ant jo nukryžiuotas, yra būtent ta šviesa, kuri dabar sklido visur. Kryžius, padarytas iš jo medienos, buvo ne kankinimo, bet pergalės simbolis.

Svajonės, kaip visada, virto tikrove: trys Libano kedrai tapo tuo, kuo norėjo, tačiau ne taip, kaip įsivaizdavo.

(Paulo Coelho)

Užduotis diskusijoms:

1. Kokią aš turiu svajonę? Mano gyvenimo svajonė.
2. Ar Libano kedrų svajonės išsipildė?
3. Ko reikia, kad mano svajonės išsipildytų?

„IR JI PAGIMDĖ SŪNŲ“ (Lk 2

Gili juoda naktis, apšviesta žvaigždės. Pagrindinis Kalėdų Nakties įvykis vyksta mediniame pastate, dengtame šiaudais. Paveiksle - 5 asmenys. Centre - Marija su kūdikiu Jėzumi. Marija apsisiautusi plačiu mėlynu apsiaustu ir abiem rankom laiko baltai suvystytą kūdikį. Jėzus žvelgia į žiūrovą ir tarsi kviesdamas tiesia į jį savo kairę ranką lopšio šonuose išraižytos raidės INRI, iš abiejų pusių klūpi po vieną asmenį. Priekyje vyras raudonu apsiaustu. Jo galva apgobta maldos skraiste. Tai - karalius Dovydas. Priešais jį - piemenaitė, sudėtomis rankomis. Paveikslo fone dar vienas asmuo. Tai Juozapas, apsirengęs žaliai, parėmęs galvą ranka, veidas žvelgia aukštyn, akys užmerktos. Tai vienintelis asmuo, nosisukęs nuo kūdikio. Penkios rožės kyla iš žemės ir sudaro kontrastą trimis T formos tvarto atramoms.

Žinoma, paveikslas nėra tik Jėzaus gimimo pavaizdavimas, Luko ar Mato evangelijų iliustracija. Paveiksle - Šventa Dievo istorija: nakties viduryje, tamsoje ir toli nuo žmonių kyla nauja žvaigždė - Jėzus. Todėl pražysta gėlės. Pavasaris ateina į pasaulį. Galbūt rožės taip pat reiškia žinią, taip kaip dainuojama vienoje dainoje: „išsprogsta rožė švelniai iš šaknies“... Jėzus kildinamas iš Dovydo namų. (Iz 11,1)

Šimtmečiais Izraelyje ilgimasi naujo Dovydo, kuris vėl atstatytų Izraelio suverenitetą ir tautą nuo jos aklumo ir paklydimų išgydytų.

Mesijas atėjo į pasaulį. Senasis Dovydas klūpi, žvelgdamas į stebuklą. Jis atstovauja tą žydų tautos dalį, kuri laukia gelbėtojo iš Dovydo namų. Dovydas Jį atpažįsta. Tai aiškiai pasako jo akys ir pakelta ranka. Dievas ateina mažu vaiku. Kitoje pusėje stovi maža piemenaitė. Vaikas gimė Šventoje žemėje - Dievas atėjo į pasaulį. Atrodo, kad mergaitė tarsi nori pati paimti vaiką ir panešioti Jį ant rankų.

Tik vienas Juozapas šioje situacijoje yra tarsi „ne vietoje“. Jis paskendęs savo mintyse, apmąstymuose.

Kūdikis sapne jam pasirodo lyg angelas ir apreiškia Dievo valią (Mt 1,18-25), bet jis to, deja, negali suprasti. Juozapas atstovauja visus abejojančius Dievo veiksmams, kurie žmogui atrodo nesuvokiami: Dievas per daug reikalauja iš žmogaus. Kaip Dievas galėjo panorėti ateiti į pasaulį mažu vaiku?

Jėzaus kelias veda nuo lopšio prie kryžiaus. Jau ant lopšio išpjaustyti Kryžiaus inicialai INRI. Jau trijose T formos tvarto atramose išryškinta Jėzaus mirtis ant Kryžiaus. Jėzaus, Dievo pasiuntinio, skirto vargšams, beteisiam, ligoniams, prispaustiesiems, kenčiantiems. Jėzus rizikuoja savo gyvenimu ir savo noru priima mirtį ant Kryžiaus, Kryžius yra ženklas Jėzui ir visiems žmonėms. Kryžius - ženklas į žemę ateinančiam Dievui. Ženklas tiems, kurie laukia Jo su tikėjimu (Dovydas), tiems, kurie priima Jį širdimi (piemenaitė) ir pagaliau tiems, kurie tarsi susieti su Dievu, tačiau negali visiškai Jį pasitikėti (Juozapas).

Žvaigždė praplėšė nakties tamsą. Tie, kurie priima Dievą į save ir į pasaulį įleidžia, tas gali gabalėlis po gabalėlio prašviesinti nakties tamsą.

Pažvelk į ramybę, sklindančią iš paveikslo. Žiūrėk į atskirus asmenis, į viską, kas yra pavaizduota apie šiuos asmenis. Ką tu atradai? Įsijausk į jų laikyseną, gestus. Žvelk į paveikslo esmę: žvaigždės tamsioje naktyje, T formos atramos ir sijos, užrašas ant vieno lopšio šono: INRI, žydinčios baltos rožės.

Marija su kūdikiu Jėzumi (Lk 2,1-20). Jie žino apie savo Dievą (Lk 4,7 5,5) Piemenaitė (Lk 2,8-17). Ji ateina ir randa kūdikį jau gimusį.

Juozapas (Mt 1,18-24) įtemptai galvoja apie vaiką ir jo motiną, Jis to negali suvokti, jam tai netelpa galvoje.

Dovydas: jis karalius, kuris laukė visko iš Dievo. (Sam 17,1-58). Tai karalius, kuris taip pat nuodėmingas (Sam 11,1-12,25). Jis karalius, kuriuo tikima (Ps 23).

Kūdikėlis Jėzus atsigręžia į žiūrovą, rankos judesiu kviečia prie savęs.

Užduotis:

1. Kur stovi žmonės Kalėdų naktį?

Kur tu būtum šiame paveiksle? Kodėl save tapatinu su šiuo asmeniu, daiktu ar ženklu?

Kas yra tie penki asmenys?

2. Meditacija:

Atsistok prie lopšio
Kaip tu prieisi?
Kaip ten stovėsi?
Ką tau sako kūdikis?
Ko norėtum Jo paklausti?
Ką Jam pasakytum?
Kokie asmenys paveiksle tau kalba?
Kas padarė tau didžiausią įspūdį?

3. Parašyk moto šiam paveikslui / *parašyk ant lapelio ir perduok mokytojai*/.

PASAKOJIMAS APIE KALĖDŲ ŽVAKELĘ

(Rolf Krenzer pasakojimas)

Kai angelas pranešė piemenėliams, kad Betliejaus tvartelyje pasaulio Karalius gimė, piemenėliai pradėjo ieškoti, ką galėtų kiekvienas kūdikėliui padovanoti.

„Aš nunešiu avinėlį“ - pagalvojo vienas. „O aš puodynę gardaus pieno“ – pasakė kitas. „Aš nunešiu jam šiltą apklotą, kad jis nesusaltų“, – sušuko trečias.

Jų tarpe buvo dar visai mažas piemenėlis. Jis buvo be galo neturtingas ir nieko neturėjo, ką galėtų padovanoti kūdikėliui. Liūdnas nubėgo į tvartelio kampą, kur buvo sudėti jo daiktai ir bandė ieškoti, ką galėtų irgi kaip dovaną pasiimti. Bet jis nieko panašaus į dovaną nerado. Per susijaudinimą užsidegė jis žvakelę ir dar atidžiau pradėjo ieškoti. Deja, jo ieškojimas buvo nesėkmingas. Jis atsisėdo ant žemės ir jo skruostais pradėjo riedėti ašaros. Jis net nepajuto, kaip į tvartelį atėjo kitas piemenėlis. Jis net nusigando išgirdęs to piemenėlio balsą, o tas sako: „Mes nešame pasaulio karaliui visokias dovanas, bet tavo dovana yra pati gražiausia“.

Apverttom akelėm pažiūrėjo piemenėlis į jį ir sako: „Bet aš juk neturiu dovanos“. O tas piemenėlis nusijuokęs sako: „Jūs tik pažiūrėkite, laiko rankose žvakelę, o sako, kad nieko neturi“.

„Ar man padovanoti kūdikėliui žvakelę?“ – paklausė piemenukas susijaudinęs.

„Nieko nėra gražiau“ - atsakė piemenėlis.

Mažasis piemenukas atsistojo, apgaubęs rankutėmis degančią žvakelę nukeliavo paskui kitus piemenėlius pas kūdikėlį. Kai piemenėliai su dovanomis priėjo prie tvartelio, kur gimė kūdikėlis, buvo tamsu ir šalta.

Bet kai tik mažasis piemenėlis įžengė su savo žvakele į tvartelį, šviesa ir šiluma užpildė tvartelį ir visi galėjo matyti Mariją ir Juozapą su kūdikėliu dėžiose.

Piemenėliai atsiklaupę prie pasaulio Viešpaties Jėzaus meldėsi. Paskui padovanojo visi savo atneštas dovanas. Mažasis piemenukas savo žvakelę pastatė prie pat dėžių, taip galėjo jis matyti net Marijos ir Juozapo akis. „Maža švieselė – yra pati gražiausia dovana“ tyliai šnabždėjo piemenukai.

Visi džiaugėsi Kalėdų šviesa, kuri nušvietė ir sušildė vargingą tvartelį.

Mažasis piemenėlis pajuto, kaip jį šviesa maloniai nuteikė ir kaip jis vis laimingesniu jautėsi. Ir vėl jis verkė, bet todėl, kad buvo laimingas.

Iki šitos dienos žmonės prieš Kalėdas uždega žvakeles, nes jie laukia Kalėdų, nes švieselė dovanoja jiems šilumą, ramybę ir jaukumą. Ir nieko nėra gražiau, kaip per Kalėdas dovanoti vieni kitiems šilumą, ramybę ir šviesą.

Užduotis:

1. Kodėl piemenėlis galvojo, kad jo dovana neturi vertės?
2. Visi džiaugėsi žvakelės šviesa- kodėl ją pripažino pačia gražiausia dovana?
3. Ką aš galiu padovanoti Jėzui?

TAPTI MAŽU

Vienas rabinas pasakojo, kad jo kažkas yra klausęs: Rabi, kaip čia yra, kad šiais laikais niekas negali tiesiogiai matyti Dievo? Anksčiau juk Dievą matydavo.

O Rabinas atsakė: tai yra todėl, nes niekas nenori šiandien labai žemai nusilenkti. Nusilenkti – tapti mažu prieš Dievą, prieš kitus žmones. Tai nereiškia, kad reikia leistis būti išnaudojamam ar nelavinti savo sugebėjimų.

Tapti mažu reiškia daug daugiau, tai reiškia priartėti prie kitų, kad galėtum jiems padėti. Tai reiškia jausti, ko kitiems reikia ir kaip jiems gali padėti. Tai nereiškia ieškoti kituose jų titulų ar pasiekimų, bet juos priimti su jų silpnybėmis.

Kūdikėlis Jėzus ėdžiose nori, kad visi, kurie jį tikrai pamatyti ir jausti nori, turi tapti maži, pasilenkti ar atsiklaupyti, įsiklausyti. Užaugęs Jėzus ir pats tai daro, ko dar būdamas vaikas norėjo. Jis nusižemina prieš tuos, kurie neišbrenda iš purvo ir pro kuriuos visi praeina.

Sutikti Dievą – reiškia nusižeminti, atverti širdį ir kituose žmonėse Jį atrasti.

KOKIA TAI BUVO ŠVENTĖ?

Mažas berniukas senoje dėžėje tarp įvairių nereikalingų daiktų rado sidabrinę žvaigždę.

- Kas tai, mama?
- Tai Kalėdų žvaigždė.
- Kas, kas?.. - nustebo berniukas.
- Tai iš praeities, iš vienos šventės.
- Kokia tai buvo šventė? - berniukas labai norėjo apie tai sužinoti.
- Tai buvo nuobodi šventė, - greitai atsakė mama, - visa šeima stovėjo apie medį ir dainavo arba žiūrėjo televizorių.
- Kodėl apie medį? - pasiteiravo berniukas, - jis juk neauga kambaryje.
- Tai buvo eglė, papuošta degančiomis švieselėmis ir spalvotais burbulais, o medelio viršūnėje švietė žvaigždė. Ji turėjo priminti žvaigždę, kuria sekė piemenys ir kiti žmonės, kol jie rado mažąjį Jėzų prakartėlėje. .
- O kas tas Jėzus? - nekantravo vaikas.
- Apie tai aš papasakosiu kitą kartą, - mama ir pati gerai negalėjo to prisiminti.
- Tai turėjo būti labai graži šventė, - mąstė sau berniukas ir bandė įsivaizduoti medį su degančiomis švieselėmis.
- Ne! - staiga atsakė mama, - tai buvo nuobodu. Visi prieš tai nerimavo ir buvo patenkinti, kai ji baigėsi. Tai tardama mama atidarė šiukšlėlaidžio dangtį ir padavė sūnui į rankas žvaigždę.
- Pažiūrėk, - pasakė ji, - kokia sena ši žvaigždė, kokia neišvaizdi ir pageltusi. Gali ją čia išmesti ir stebėk, kiek ją matysi.

Vaikas įmetė žvaigždę į skylę ir nusijuokė, kai ji dingo. Mama nuėjo prie durų, nes kažkas skambino. O kai sugrįžo berniukas vis dar stovėjo pasilenkęs prie šiukšlėlaidžio.

- Aš ją dar matau, - sušnibždėjo jis, - ji spindi ir vis dar čia yra...

E. Becker

Užduotis: klausimai diskusijai.

1. Ar visi pasaulio vaikai žino apie Kalėdas?
2. Kodėl berniuko dėmesį patraukė sidabrinė žvaigždė?
3. Ko aš labai ilgiuosi?

VISŲ GALINGIAUSIAS VALDOVAS

Marytė Kontrimaitė

Pagal Selmos Lagerlio pasaką „Bėgimas į Egiptą“

Veikėjai:

Palmė, Vyras, Moteris, Vaikas, Senutė, Vaikai - I, II, III, IV, Keleiviai I ir II, Įvairios lėlės: liūtai, kupranugariai, karalius, karalienė, tarnai.

Scena atitverta uždanga. Avanscenoje vaikai (I – IV) sėdi ant žolės.

- I vaikas** Mano tėtis visų stipriausias! Stipruolių varžybose jis nulenke visų vyrų rankas, ir laimėjo pirmą vietą!
- II vaikas** Pamanykit! O jei kas nors jį pagąsdintų pistoletu, pats rankas pakeltų.
- III vaikas** O mano tėtis turi pistoletą! Man davė pačiupinėti...
- II vaikas** Dujinį ar kovinį?
- III vaikas** Kovinį, tikrą! Jis nusipirko ginklų krautuvėį. Leidimą kol gavo, visus nervus išstampė, sakė tėtis.
- IV vaikas** O kam jam reikia?
- III vaikas** Nuo reketininkų apsiginti!
- I vaikas** O mano senelis sako, kad iš tikrųjų stiprus žmogus yra tas, kuris visiems padeda.
- II vaikas** Ir blogiems padeda?
- I vaikas** Senelis sako, kad blogų žmonių nėra (visi kiti vaikai sukruta nesutikdami)... Yra tik blogi darbai. Blogą darbą padaręs žmogus būna labai nelaimingas.
- II vaikas** Taip jam ir reikia!
- III vaikas** Tai jeigu nubaudžia, būna nelaimingas, o jeigu niekas nesužino?
- II vaikas** Tada turbūt bijo, kad sužinos. Man atrodo, kad stipriausias yra tas, kurio visi klauso.
- I vaikas** Prezidentas?
- III vaikas** Gal karalius?
- Senutė** (jeina, kliūva už vieno iš vaikų kojų, suklumpa, nukrenta jos akiniai. Jų grabaliodama išmeta maišelį, iš kurio pabyra pirkiniai. Vaikai paduoda jai akinius, padeda surankioti daiktus). - Ačiū, ačiū, vaikeliai. Ko taip įsičiaušėjot, kad ir aš užsiklausiau? Ko ginčijotės?
- I vaikas** Kas visų stipriausias...
- IV vaikas** O koks karalius buvo stipriausias?
- II vaikas** Aš žinau - Vytautas!
- III vaikas** Eik tu, žinove! Vytautas nebuvo karalius, tik kunigaikštis! Stipriausias buvo Napoleonas!
- I vaikas** Napoleonas pralaimėjo karą ir bėgo namo kaip zuikis. Senovėje būdavo stipresnių karalių. Gal - faraonai...
- Senutė** (šypsodama) - Tai nežinot, kuris karalius stipriausias, galingiausias? Ar norit, aš jums parodysiu.
- III vaikas** Jūs turite jo nuotrauką?
- Senutė** Pamatysit. Užsimerkit ir suskaičiuokit iki trijų. Pamažu - vienas... du... trys!..

Uždanga pakyla. Skamba rytietiška muzika

- Vaikai** (suglumę, vienas per kitą): - Oi, kas čia? Televizorius?.. Kinas?..
- I vaikas** (nedrąsiai): - Jūs – burtininkė?
- Senutė** (prideda pirštą prie lūpų): - Ššš Žiūrėkite!..

Scena padalinta į kelis planus. Geltono audeklo gabalai, vaizduojantys dykumą, ištempti keliom nevienodo aukščio eilėm. Už jų pasislėpę lėles vedžiojantys aktoriai. Kai kurios figūros (liūtai, kupranugarių vilkstinė) pravedamos tolimam plane ir arčiau nebeparodomos. Žmonės vaizduojančios figūros pravedamos tolimoje per visą sceną (galima tai daryti su skirtingo dydžio figūrom - lėlėm, toliau parodant mažesnes, o artimam plane – didesnes), paskui iš tos pusės, kur dingo – užkulisyje ar už pieštos smėlio kalvos - į artimiausią planą išeina taip pat apsirengę jau gyvi veikėjai).

*Pačiame priekyje arčiau centro **Palmė**. Ją vaidina ant paaukštinimo užsilipusi aktorė, vilkinti šiurkštų drobės maišo formos drabužį, dengianti paaukštinimą - tai kamienas. Veidas gali būti iškirptas „kamienė“, o karpytų palmės lapų viršūnė su prikabintais vaisiais gali būti iškelta ant ilgų laidų. Viską dengia drobė.*

Senutė - Seniai seniai, toli toli saulės išdegintoje dykumoje augo labai aukšta ir sena palmė. Ji stūksojo pačioje dykumos širdyje. Kadaise čia augo ir daugiau medžių, sruveno šaltinėlis, bet jis išseko, ir tik vienintelė senoji palmė atsilaukė šioje sunykusioje oazėje, teikdama pavargusiems keleiviams bent pavėsį. Kartą ji kaip paprastai dairėsi aplinkui ir kažką išvydo, kas ją nustebino.

Palmė - Keista... Du žmonės? Tik du, ir nei arklių, nei kupranugarių...

Tolimiausiam plane pasirodo dvi figūrėlės, pereina per sceną.

Palmė - Ir atrodo net rimtesnio nešulio neturi - nei vandens, nei maisto atsargų... Jie turbūt ieško mirties. Ar gal kokie bepročiai. (Apsidairo) Kaip čia dar liūtai jų neužpuolė? Antai snūduriuoja, net nekruta. Negi nesuuodžia grobio? Ir plėšikų nesimato. Keista... Bet jie vis tiek žus. Berods vienas iš jų moteris... Žus, - jei ne plėšikai ir ne liūtai, tai gyvatės įgels, nugramzdins lakieji smėlynai ar audra užvers... Anąsyk pakilo audra, tai užvertė ant manęs visą smėlio kalną. Vos neuždusau. Tada ir žuvo visi šios oazės medžiai ir krūmai. Likau tik aš viena...

Artimesniam plane pasirodo vyro ir moters figūrėlės.

Moters glėbyje matomas apsiaustu pridengtas vaikas.

Palmė - Prisiekiu audra ir sausra! Šitie pakvaišėliai dar ir vaiką pasiėmė! Į dykumą - vaiką... Net dorai neaprengtas, vienais marškinėliais... Matyt miegantį iš patalo pakėlė ir išbėgo. Aišku - tai bėgliai. Gelbstisi nuo priešų ar plėšikų... Vargšeliai... Bet vis tiek pražus, jei ne nuo ko kito - tik iš troškulio, bado, kaitros nukankinti. Galop - iš baimės. Dykuma baisi tokiems beginkliams ir bejėgiams... Nebent angelai juos saugotų ir globotų... A a; liūtai sukruto!

Tolimiausiam plane liūtų figūrėlės perbėga, per sceną.

Palmė - Kur jie dėjos? A, sugulė uolų šešėlyje... Kaista, kodėl nepuola... Vyras berods kirvį nešasi... Na, man juk nėra ką bijoti: joks kirvis mano kamieno neįveiks... Kirvis šioks toks ginklas nuo plėšrūnų. Bet tik ne nuo troškulio. (Krūpteli, stipriai sušnara lapai). Troškulys žmonėms mirtinas. Jie neturi šaknų, kurios prisiskverbtų iki giliausių šaltinių. Net palmei čia pavojinga. Net tokiai, kaip aš... (Vėl sudreba). Keista, kad mano lapai taip dreba. Vos pažiūriu į tuos vargšus, gailestis nusmelkia iki pat šerdies... Ta moteris tokia graži... Ji primena man patį gražiausią atsitikimą mano gyvenime... Tai buvo labai seniai...

*Už artimiausios širmos lėlės - **Karalius ir Karalienė**.*

Už jų - kupranugarių vilkstinė, žirgai, raiteliai su gobtuvais ir turbanais.

- Palmė** - Karalius Saliamonas ir Sabos karalienė. Jis labai galingas, garsus savo išmintimi ir neapsakomais turtais. Ji - išmintingiausia ir gražiausia pasaulio moteris... Ji buvo atvykusi aplankyti karaliaus ir jau turėjo grįžti. Karalius ją palydėjo. Čia jie sustojo atsisveikinti.
- Karalienė** *(lėlė arba į priekinį planą išėjusi aktorė):* - Aš noriu, kad mūsų susitikimą ir išsiskyrimą žmonės ilgai prisimintų. Štai iš šito mažučio datulės kauliuko išaugs palmė. Ji bus aukštesnė už visus medžius ir net už piramides ir gyvens tol, kol čia ateis karalius, galingesnis už Saliamoną.

Užkasa kaulelį smėlyje, užpila vandens iš tarno paduoto ąsočio. Jie su karaliumi nusilenkia vienas kitam ir išsiskiria. Karalienė (lėlė) užlipa ant atsiklaupusio kupranugario, įeina į prie jo nugaros pritvirtintą savotišką pavėsį ir kupranugaris atsistoja, paskui ji nueina visa vilkstinė. Karalius sėda ant žirgo ir su palyda patraukia į kitą pusę.

- Palmė:** - Keista, kam visa tai kaip tik dabar prisiminiau. Ta moteris tikrai graži, bet kokia bejėgė, palyginus su galingąja Sabos karaliene. Tai ji tada mane palaimino ar gal užkeikė ir gyvenu jau daugiau, negu tūkstantį metų. Ir niekada nemirsiu, nes nėra ir nebus galingesnio už Saliamoną. *(Krupteli, sušnara)*. Mano lapai dreba vis garsiau ir taip liūdnai: lyg kažkam žadėtų mirtį... Matyt mirtis gresia tiems vargšams bėgliams, sužadiniams mano prisiminimus... Va jie jau čia.

*Įeina labai išvargę Vyras ir Moteris, kuri neša vaiką, pridengusi apsiaustu.
Jie svyruoja ir klupinėja, artėdami prie palmės.*

- Vyras:** Marija, matai, - šaltinėlis! Mes atsigersim ir pailsėsime. *(Priklaupia prie sausom žolėm uždengto šaltinėlio, bando prakasti smėlį)*. Išdžiūvęs! Nė lašelio! *(Krinta kniūbsčias ir daužo rankom žemę)*. Negi turėsime čia numirti?! Ir vaikelis!..
- Moteris:** - *(atsisėda ant žemės, pastato vaiką, kuris iš pradžių stovi prisiglaudęs ir žvalgosi, o paskui pradrąsėjęs ima žaisti su pagaliukais, kažką braižyti ant smėlio)*. - Viešpatie, negi visi nuostabūs ženklai lydėję šį Kūdikių buvo apgaulė? Nejau tam buvom perspėti apie Erodo kėslus, ir išgelbėjome vaikėlį iš žudynių, kad čia mirtume? Koks baisus to nedoro karaliaus sumanymas - išžudyti visus Betliejaus berniukus iki dviejų metų! Vargšės motinos!..
- Vyras:** - O ar geriau čia mirti iš troškulio ir bado? Geriau nebūtume bėgę - aš būčiau kovėsis su kareiviais ir visi būtume žuvę. Mirtis būtų buvusi lengvesnė ir garbinga...
- Moteris:** - Šis Kūdikis negali žūti! Dievas mums padės, aš žinau!..
- Vyras:** - Kaip Dievas padės, moteriške?! Čia aplinkui tik plėšrūs žvėrys ir gyvatės. Ir nė lašo vandens, nė kąsnelio maisto... Atleisk, Marija, aš nesugebėjau būti geras globėjas tau ir Vaikeliui. Man plyšta širdis, kad niečnieko negaliu padaryti!.. *(Krinta ant žemės, suspaudęs rankomis galvą, ir krūpčiodamas verkia)*.
- Moteris:** - *(Atsiklaupia, sudeda maldai rankas)* - Viešpatie, tu visagalis ir maloningas tiems, kurie klauso Tavo valios. Viešpatie, pasigailėk mūsų vargo ir skubėk mums padėti... *(Pakelia į dangų akis ir staiga pamoto palmės viršūnę, apkibusią vaisiais)*. Datulės, Juozapai, pažvelk, datulės! Mes nemirsim!
- Vyras:** - *(Pašoka, čiumpa kirvį. Bando kirsti, pasigirsta toks garsas, lyg kirvis būtų atsitrenkęs į akmenį. Dar kuri laiką mėginęs kirsti, nuleidžia, rankas)*. - Nė įbrėžimo!.. Šios palmės kamienas kaip geležis. Ir visiškai lygus, neįlipsiu. Net jei virvę turėčiau, kažin ar galėčiau įkopti... Matai kokia aukšta!.. Nieko negalėsiu padaryti, tik žiūrėti į tas datules ir mirti badu... *(Numetęs kirvį suklumpa ir užsidengia rankomis veidą)*.
- Moteris:** *(Atsiklaupia, apsigaubia skraiste ir ima tyliai melstis)*: - Viešpatie, aš Tavo tarnaitė... dabar ir visados tebūna Tavo valia...

Vaikas: *(Iš toliau stebėjęs, kaip Juozapas bandė kirsti palmę, prieina arčiau. Atsilošęs žiūri aukštin. Suraukęs kaktą mąsto. Staiga nusišypso ir priėjęs ima glostyti palmės kamieną):* - Palme, pasilenk! Palme, būk gerutė, pasilenk!.. Aš tau sakau, pasilenk!

Palmė: *(Sudreba visu kamienu):* - Kas čia darosi?! To negali būti!.. Aš negaliu,.. Šis vaikas... Aš negaliu nepaklusti!..

Palmė nusilenkia taip, kad viršūnę pasideda ant žemės. Vaikas pribėgęs skina vaisus ir neša Moteriai, kuri kaip ir Vyras iš nuostabos net nepakruta, tik žiūri išplėtę akis. Vaikas taip darbuojasi kurį laiką. Palmė kniūbso sulinkusi.

Vaikas: *(Vėl priėjęs prie palmės, paglosto kamieną).* - Ačiū palme, dabar atsitiesk. Atsitiesk, ar girdi? Na, palme, atsitiesk!

Palmė: *(atsitiesia, visa šnarėdama ir drebėdama)-* Dabar aš žinau, kas turės greitai mirti... tai ne šitie žmonės... Tai aš... Pagaliau pailsėsiu...

Vyras

ir Moteris: *(suklupę ir iškėlę rankas kalba, paskui jų kalba pereina į giesmę, kuri skamba vis garsiau. Tai įrašas):* - Šlovė Dievui aukštybėse! Šloviname Tave, aukštiname Tave!..

Vyras: Tu išvydai mūsų vargą ir išgelbėjai. Būk pašlovintas, žūstančiųjų Gelbėtoja!

Moteris: Visagali, kurio valia sulenkia didingiausią palmę it nendrę. Ko mums bijoti, kai Tavo malonė mus gaubia, Viešpatie... Ačiū Tau, kuris išgirsti pagalbos šauksmą...

Vyras

ir Moteris: Dievas mūsų prieglauda ir stiprybė...

Abu kartu kalba psalmės žodžius, pereidami į giedojimą. Įsijungia giesmės įrašas. Jis skamba vis garsiau. Uždanga nusileidžia. Kurį laiką skamba tik muzika. Vaikai avanscenoje tyliai sėdi. Senutės tarp jų nebėra. Ji pasitraukė, kai visų dėmesys buvo nukreiptas į sceną.

Vėl pakyla uždanga. Scenoje tik Palmė. Jos visa viršūnę nugeltusi. Veido kamiene nebesimato arba jis sustingęs, užmerktom akim.

Viduriniam plane per sceną pereina karavanas. Į sceną išeina du Keleiviai, apsirengę panašiai kaip arabai: ilgais palaidais drabužiais, ant galvų baltos skepetos, perrištos dirželiu ar koku raiščiu.

I keleivis - Va ir po oazės. Šaltinis išsekęs, palmė nudžiūvusi.

II keleivis - Kaip ji galėjo nudžiūti? Juk turėjo tol gyventi, kol čia ateis karalius, galingesnis už Saliamoną.

I keleivis - Ką žinai, galbūt jis jau čia pabuvojo...

Uždanga

Vaikai pašokę žvalgosi

II vaikas - Kur ta senutė?

III vaikas - Ji tikrai burtininkė...

I vaikas - O kas tas visų galingiausias karalius? Tai tas vaikutis?

IV vaikas - Tai Dievas! Jis visų galingiausias.

Visi vaikai *(Atsigręžę į salę):* -O jūs kaip manote?

KELIONĖ Į BETLIEJŲ

Žaidžiama bent dviese. Metamas „centas“ – herbinė pusė reiškia du langelius pirmyn, kita pusė su skaičiumi – vieną. Kuris į Betliejų nukeliaus pirmas? Žaidėjui reikia atsakyti į pateiktą klausimą. Jeigu atsakymo nežinoma, padėti galima žaidėjui.

